

KANGAL IRKI BİR KÖPEKTE KARŞILAŞILAN DOĞMASAL KALICI FRENULUM LINGVAE ve LINGUA BİFİDA OLGUSU

A Case of Congenital Permanent Frenulum Linguae and Lingua Bifida (Bifid tongue) in An Anatolian Shepherd (Kangal) Dog

İsa ÖZAYDIN* İbrahim DEMİRKAN* Burhan ÖZBA* Mete CİHAN*

Geliş Tarihi : 22.09.2000

ÖZET

Yedi aylık Kangal ırkı erkek bir köpek, dilini dışarıya çıkaramama şikayetiyle KAÜ Veteriner Fakültesi Cerrahi Kliniği'ne getirildi. Muayenede dilin alt çeneye tamamen yapışık olduğu ve dilin apeksinde 3 cm kadar yarık bulunduğu saptandı.

Genel anestezi altında frenulum linguae'deki yapışıklık ensizyonla giderildi. Dil ucundaki yarığa V şeklinde bir ensizyon yapıldıktan sonra her iki ensizyon yarası sürekli dikişle kapatıldı.

Beş gün süreyle antimikrobiyel sağaltım uygulandı.

Yapılan kontrollerde herhangi bir problemin şekillenmediği ve hayvanın dil fonksiyonlarını yapabildiği gözlemlendi.

Anahtar Sözcükler: Frenulum linguae, Lingua bifida, Dil, Kangal köpeği

SUMMARY

A seven months old, male, Kangal (Anatolian shepherd dog) breed dog with a complaint of inability of moving his tongue in and out was accepted to surgery clinic. At the examination, the tongue was completely adhered (tied) to the base of the jaw and a fissure approximately 3 cm at the apex of the tongue (bifid tongue) was also observed.

Under general anaesthesia, the adherence in the tongue was cut (released) by means of surgical incision. Following a V-shaped incision in the apex of the tongue, both incision were stitched by uninterrupted simple sutures.

For the 5 consecutive days, anti-microbial therapy was applied.

During general controls for a month, no complications were observed and the animal managed to use his tongue functionally.

Key Words: Frenulum linguae, Lingua bifida, Tongue, Kangal dog (Anatolian Shepherd dog).

GİRİŞ

Dile ait anomalilere evcil hayvanlarda pek rastlanılmamaktadır. Bazı literatürlerde dilin alt çeneye yapışıklığı veya frenulum linguae'nin kısılalığı şeklindeki anomalilerin görülebileceği kaydedilmiştir (1-4). Bu gibi anomaliler hayvanın yeme ve içme fonksiyonlarını olumsuz yönde etkiler. Köpeklerde ayrıca dil apeksinde yarık (bifid tongue, lingua bifida) olgusuyla da karşılaşılabileceği bildirilmiştir (3).

Dilin tam yapışıklığı ve yarık olgularının operatif yolla bir sorun kalmaksızın sağaltılabildikleri aynı literatürlerde kaydedilmektedir.

Bu makalede Kangal ırkı bir köpekte doğmasal olarak şekillenen dilin alt çeneye tam

yapışıklığı ile birlikte dil apeksinde oluşan yarığın operatif sağaltımı ve sonuçları sunulmuştur.

OLGUNUN TANIMI

Kars-Akyaka-Şahnalar Jandarma Tabur Komutanlığı'na ait 7 aylık erkek bir Kangal köpek, gıda alınımında problem olduğu şikayetiyle 21.04.2000 tarihinde 220 protokol numarası ile Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Kliniği'ne kabul edildi.

Yapılan muayenede hayvanın dilini dışarıya çıkarmasına tam bir engel oluşturacak tarzda dilin ağız tabanına yapışık olduğu, ayrıca dil apeksinde 3 cm'lik bir yarığın şekillendiği

ve bunun etrafının siyah renkli olduğu saptandı (Resim 1 ve 2).

Hayvan bir gün süreyle aç bırakıldıktan sonra Xylazine HCl (Rompun %2, Bayer) ve Ketamin HCl (Ketalar, Parke-Davis) kombinasyonu ile genel anestezi gerçekleştirildi. Olgu, lateral pozisyonda ve baş bölgesi vücudundan daha aşağı seviyede kalacak şekilde operasyon masasına yatırıldı. Sargı bezinden oluşturulan iki şerit alt ve üst kanin dişlere yerleştirilerek, ağız açık pozisyona getirildi. Ağız boşluğu ve dudaklara povidin iode sürülerek antiseptisi sağlandı.

Dilin apeksinden başlamak üzere, organın anatomik ve fonksiyonel özellikleri dikkate alınarak frenulum linguae bir makasla kesilerek dil serbest hale getirildi. Frenulum'un ağız tabanı ve dil altında kalan ensizyon yaraları 3/0 polyglactine 910 iplikle çeneden başlanarak basit sürekli dikişle dilin yarık bölümüne kadar dikildi. Dilin apeksinde yarığı tamamen içeren V şeklinde ensizyon yapıldı. Aynı iplikle, dilin üst mukozasından geçmeyen sürekli dikişle yarık kapatıldı (Resim 3). Yaraya tekrar povidone iode sürüldü ve bölgeye lokal penisilin + streptomisin enjekte edildi.

Postoperatif 5 gün süreyle sistemik antibiyotik uygulandı. Bu dönem içerisinde olgu sadece sulu gıda ile beslendi.

Operasyondan bir ay sonra kontrol için hastanın bulunduğu askeri birlik ziyaret edildi. Yapılan kontrolde yeme-içmede herhangi bir problemin bulunmadığı, dildeki yarının hiçbir skar doku gelişmeksizin iyileştiği ve hayvanın kilo aldığı saptandı (Resim 4 ve 5).

Resim 2. Aynı olgunun yandan görünüşü
Figure 2. Lateral view of the same case.

Resim 1. Operasyon öncesi dil yapışıklığının ve yarığının önden görünümü
Figure 1. Pre-operative frontal view of the tongue and bifid tongue.

Resim 3. Operasyondan sonra dile uygulanan sürekli basit dikişin görünümü
Figure 3. Post-operative view of the simple interrupted suture applied to the tongue.

Resim 4. Bir ay sonraki kontrolde dilin tamamen iyileşmiş hali
Figure 4. Complete healing of the tongue after a month.

Resim 5. Hayvanın ayakta normal duruş pozisyonunda dilin görünümü
Figure 5. Appearance of the tongue in the animal standing in normal posture.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Ender olarak gözlenen dil anomalileri arasında yer alan dil yapışmalarının, gıda

alınmasını güçleştirdiği bildirilmiştir (4).

Bu olguda hastanın beslenmede güçlük çektiği ve kardeşlerine oranla gelişmesinin daha az olduğu gerek anemnez gerekse yapılan karşılaştırmalı muayenede tespit edilmiştir. Nitekim, hastanın operasyondan sonra hızlı bir gelişme göstermesi bunu doğrulamaktadır.

Yapılan literatür taramalarında, köpeklerdeki bu tür dil problemiyle ilgili kaynakların yok denince kadar az olduğu (1-4) saptanmıştır.

Sağlam ve Özaydın (yayınlanmamış gözlem), 1990 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Kliniğinde, biri erkek diğeri dişi 8 aylık iki kardeş Kangal köpekte konjenital dil yapışıklığı saptamış ve cerrahi yöntemle başarıyla sağaltmışlardır.

Gerek bu olgunun gerekse diğeri iki olgunun tümünün Kangal ırktan olması dikkate değer bulunmuş, bunda genetik predispozisyonların etkili olabileceği düşünülmüştür.

Dil yapışıklığının basit bir cerrahi müdahaleyle giderilebileceği (1-4), ancak operasyon sırasında n. hypoglossis ve dilaltı dükrük bezine dikkat edilmesi gerektiği, ayrıca n. hypoglossis'in mekanik maniplasyonunun dil felci ile sonuçlanabileceği bildirilmiştir (1). Bu olguda dikkatli bir cerrahi girişimle böyle bir komplikasyon gözlenmemiştir.

Sonuç olarak, köpeklerde seyrek olarak şekillenen iki bozukluğun (dil yapışıklığı ve dil yarığı) birarada görülmesi dikkate değer bir anomali olarak değerlendirilerek, sağaltım tekniğiyle birlikte klinisyen meslektaşlara sunulmasının yararlı olacağına karar verilmiştir.

KAYNAKLAR

1. Harvey CE: Oral cavity: The tongue, lips, cheeks, pharynx and salivary gland. In: Slatter D (Ed), *Textbook of Small Animal Surgery*, 2nd edition, Vol 1, 511-512, WB Saunders Co, Philadelphia, 1993.
2. Hoskins JD: The digestive system. In: Hoskins JD (Ed) *Veterinary Paediatrics: Dogs and Cats from Birth to Six Months*, 139-154, WB Saunders Co, Philadelphia, 1990.
3. Yücel R: *Veteriner Özel Şirurji*, 2. baskı, Pethask Veteriner Hekimliği Yayınları, No: 2, İstanbul, 1998.
4. Wolff A: Tongue tie in a dog, *Canine Practice*, 7(2): 6, 1990.